

NEMZETI GICCSMESTERNEK BÉLYEGEZVE

PÁRKÁNYI RAAB PÉTER | A totalitárius diktatúrák áldozatainak európai emléknapja alkalmából a Málénkij robot emlékművéről kérdeztük a szobrászművészt, valamint arról, miért kapta a nemzeti gicccsmester és az udvari szobrász jelzôt a liberális oldaltól, s vajon miért nem támadták a kommunizmus áldozataira emlékező alkotását, mint annak idején a Szabadság téri német megszállás áldozatainak emlékművét.

■ Ennek a műnek valahogy nem volt akkora sajtója, mint a német megszállás áldozatainak emléket állító alkotásának.

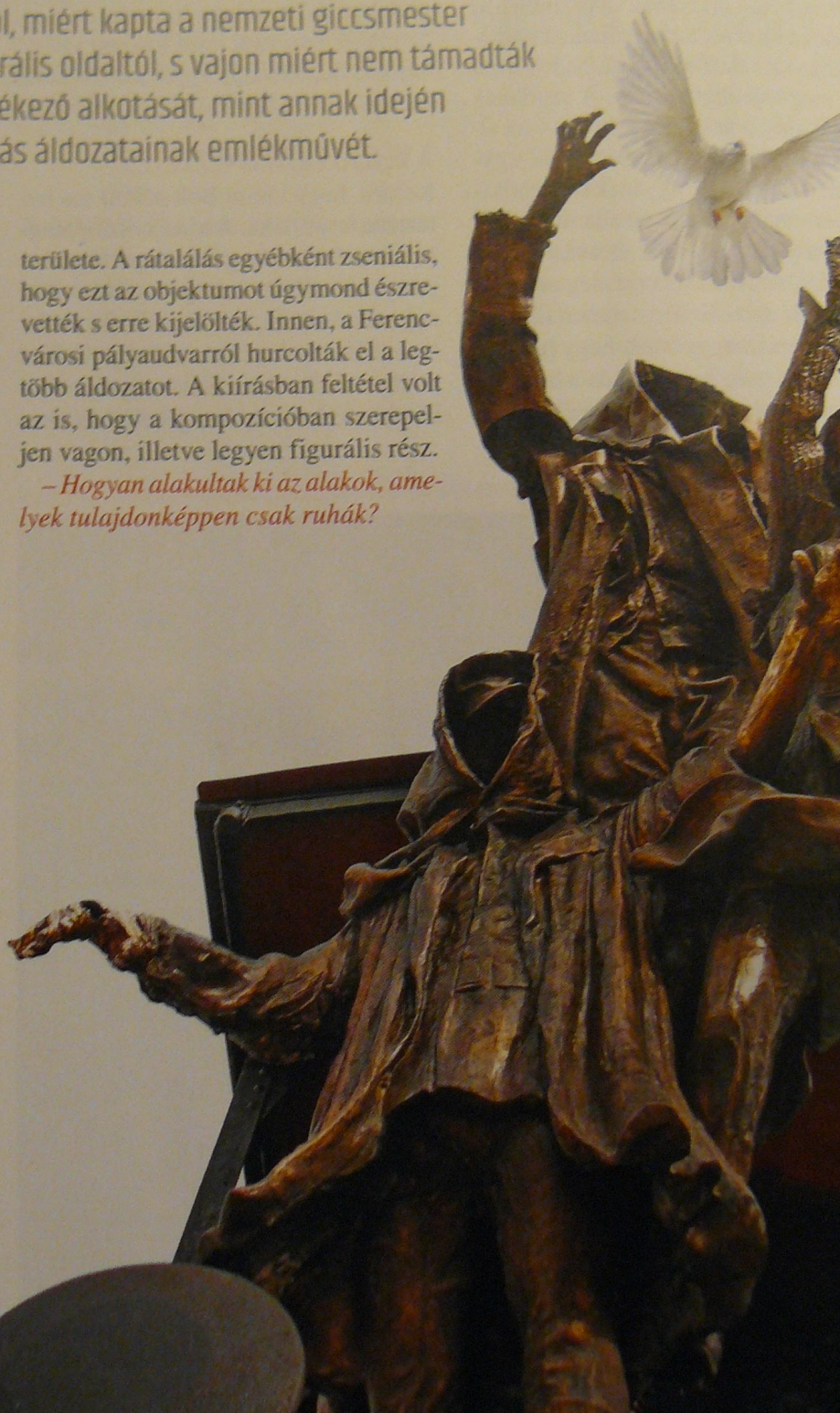
– Valóban, néhány rövidebb írás megjelent, az is elsősorban a jobboldali sajtóban. A baloldal gyakorlatilag nemcsak a szoborral, hanem magával azzal a ténynyel sem foglalkozott, hogy február 25. a kommunizmus áldozatainak emléknapja. Így gyakorlatilag az ország egyik része megemlékezett, a másik része tudomást sem vett róla. Ez azért is szomorú, mert egy óriási létszámról van szó, több mint hétszáz ezer magyart nyelt el a hatalmas kiterjedésű, a Szovjetunió egész területét behálózó Gulag birodalma. Háromszáz ezren vagy többen sohasem tértek vissza.

– Mi volt az ihletője a szobortestválasztásnak?

– A pályázati kiírást tartottam szem előtt. Fontos része volt a feladatnak, hogy mi az, aminek meg kell jelennie, s mi az, aminek meg kell maradnia. Tulajdonképpen a helyszín, a bunker adott volt. Korábban ennek az épületnek keresték az újrahatszósítását. Ezt a bunkert ugyanis lebonthatatlaná nyilvánították, ezért valami célt kerestek és találtak is neki. Ez lett a Málénkij robot emlékhely kijelölt

területe. A rátalálás egyébként zseniális, hogy ezt az objektumot úgy mond észrevették s erre kijelölték. Innen, a Ferencvárosi pályaudvarról hurcolták el a legtöbb áldozatot. A kiírásban feltétel volt az is, hogy a kompozícióban szerepeljen vagon, illetve legyen figurális rész.

– Hogyan alakultak ki az alakok, amelyek tulajdonképpen csak ruhák?

NÉVJEGY

- Ötven esztendeje született Balassagyarmaton.
- 1992-ben szerzett mesterdiplómát a Magyar Képzőművészeti Egyetemen.
- Minden technikával (kő, bronz, fa) alkot közterti szobrokat, portrékat, kisplasztikákat.
- A Nemzeti Színház szoborparkjában egész alakos színészportréi állnak.
- A német megszállás áldozatainak Szabadság téri emlékművével a balliberális ellenzék céltáblájává vált.

– Ruhák és maszkok. A vagon tömbje volt az, amit szerettem volna megmozgatni, átalakítani és életre kelteni. Átmenetek szerepelnek a kompozícióban, először is a vagon átváltozik emberi alakokká. Utóbbiak anyagváltással készültek el: az alakok öntött vasból, az arcok, fejek, kezek pedig bronzból. A kompozíció elejére érve ezek a ruhák kiürülnek, testtelenné válnak, így itt ismét van egy átmenet.

– A „királyi giccsmester” szerepét aggatták önre a liberális sajtóban. Ezt hogyan élte meg?

– Giccsgyártó a „német megszállás” óta vagyok. Az emlékmű kapcsán lettem úgymond „felkapva” és ismertté téve, különösen a balliberális sajtó által. Akkor kaptam ezt a címkét. Ez egyébként nem egy nagy rávalóság. Ezt a szót a koncep-

tuális kortárs művészet használja a figurális művészetre. Ennek van egy nagyon egyszerű magyarázata: a művészetformálók, -irányítók, a megmondóemberek egy nagyon primitív, mindenki által negatívnak tartott szót igyekeztek keresni arra az irányzatra, amelyet ők nem szívesen látnak. Azért nem látják szívesen, mert nem akarnak megmérkőzni vele. Ha a kiállítótermet megnézzük, akkor egy nagyon egyoldalú, egysíkú kínálattal szembesülünk. Ez nem véletlen, ugyanis ezekbe a termekbe a kurátorai nem engedik be azt a fajta művészetet, amelyet én is képviselek, azért, hogy ne legyen választási lehetőség. Ez egy egyszerű gazdasági ok, ez a társaság nem akar osztozni más irányzat képviselőivel.

– Mi marad? Csak a konceptuális irány?

– Hát jelen pillanatban igen. A konceptuális művészet az, amely nagyon menő, amely nagyon fut. Aki ennek nem felel meg, az gyakorlatilag nem kap helyet az ő művészeti palettájukon. Ráadásul megfelelni önmagában kevés, mivel ez

egy zárt kör. Ezt a vonalat ez a társaság csinálhatja, ő találta ki magának, tehát gyakorlatilag hiába akartam volna én konceptuális művész lenni.

– Foglalkozunk a királyi beszállító részével...

– Nem érzem magam annak, bár nagyon szívesen lennék az. Nem csinállok titkot abból, hogy én egy jobboldali szavazó vagyok, mindig is az voltam. Ha valóban királyi beszállító lehetnék, nagyon meg lennék elégedve a sorsommal. Nem tudom, mit hoz a jövő, lehet ez egy olyan címke, amelyet megelégedtek nekem. Úgy legyen!

– Azért nem panaszkodhat, hiszen az elmúlt években – többek között – két meghatározó emlékművet készített a fővárosban, a Nemzeti Színház előtt is több szobra áll.

– Biztos észrevette, hogy én nem is panaszkodom, a sorsommal maximálisan meg vagyok elégedve, még akkor is – vagy éppen azért –, ha ilyen érdekes hullámhegyeken és -völgyeken megyek keresztül. Mindig van valami izgalom az életemben, úgyhogy nem unatkozom, van mit csinálnom, és úgy gondolom, hogy jól vagyok.

– Merrefelé állnak még szobrai?

– Több mint ötven közterti szobrom van. Valamikor elkezdődött ez Körmen-den, Szombathelyen, majd folytatódott Balassagyarmaton, Szegeden, Esztergomban. Számos kisebb és nagyobb településen megtalálhatók a munkáim. Külföldön szintén. Talán nem szerénytelenség, ha azt mondom: van egy erős jelenlétem, egy erős kiállítói oldalam, attól függetlenül, hogy a hivatalos művészet nem állítja ki az alkotásaimat. A galériákon keresztül eljutnak a közönséghez a műveim.

– Most min dolgozik?

– Ez egy érdekes helyzet, hiszen egészen eddig arról beszéltem, hogy nem állítanak ki. De Székesfehérváron lesz egy önálló kiállításom decemberben. Ötvenéves leszek, így ez egy jubileumi esemény, amire nagyon rákészültem, amit nagyon szerettem volna. Ezt az ügyet megtalálta Székesfehérvár, megtaláltuk egymást, úgyhogy ők adnak helyet ennek az eseménynek.

KERTÉSZ VIKTÓRIA

Az alkotóval készült videóriportunkat megtekinthetik a figyelo.hu/video oldalon.

